

KONTAKT

Kontakt v Jihočeském kraji:

HERMÍNA MOCOVÁ

koordinátorka projektu „Kulturní most“

Krajský úřad Jihočeského kraje

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

Tel: +420 386 720 312

Mobil: +420 724 992 583

mocova@kraj-jihocesky.cz / mocova@kulturni-most.cz

www.kulturni-most.cz

RADKA DOLEŽALOVÁ

koordinátorka projektu „Kulturní most“

Komunikační centrum Kulturního mostu

Česká 66 (Solnice)

370 01 České Budějovice

Mobil: +420 777 753 386

dolezalova@kulturni-most.cz

www.kulturni-most.cz

Kontakt v Rakousku:

KATEŘINA KREJČOVÁ

koordinátorka projektu „Kulturní most“

Kulturvernetzung NÖ

A - 3830 Waidhofen an der Thaya

Bahnhofstrasse 12

Tel.: +43(0)2842 20131, fax: +43(0)2842 20131 15

Mobil: +43676 672 1500

katka.krejцова@kulturvernetzung.at

www.kulturvernetzung.at

Evropská Unie
Evropský fond pro regionální rozvoj

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013

„Gemeinsam mehr erreichen – Společně dosáhneme více“

Zpravodaj Kulturního mostu
1/2009

kulturní most

www.kulturni-most.cz

Překlenout hranice dvou sousedských zemí a propojit dvě osobité kulturní oblasti se rozhodl nově vznikající mezinárodní projekt nazvaný Kulturní most. Hlavním úkolem je vytvoření ucelené platformy pro rychlou a kompletní orientaci v kulturním dění regionu pro občany, turisty, kulturní subjekty a veřejnou správu. Po vzoru Kulturvernetzung Dolních Rakous (Dolnorakouské kulturní sítě) vzniká na české straně kompletní databáze všech kulturních subjektů na území Jihočeského kraje – a to jak umělců, tak kulturních akcí, prostorů a pořadatelů.

Projekt umožní všem zúčastněným aktérům lépe využívat potenciál kultury ve spojení s cestovním ruchem, podílet se na organizaci kulturních akcí, nákladech spojených s uváděním interpretů a jejich vzájemné výměně. Bude zároveň prostředkem pro aktivní vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými subjekty a důležitým nástrojem poradenství v oblasti možnosti vícezdrojového financování, vypracovávání projektů a společné propagace. Součástí připravovaného kulturního webu bude dlouhodobý kalendář aktivit a akcí subjektů našeho regionu.

Kulturní most je neinvestiční projekt, který byl vybrán v rámci programu „Evropská územní spolupráce Rakousko-Česká republika 2007-2013“ a je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF). Jihočeský kraj je leadem a hlavním koordinátorem projektu a současně zajišťuje předfinancování a spolufinancování. Bazilika o.p.s. je hlavním partnerem na české a Kulturvernetzung NÖ je hlavním partnerem na rakouské straně.

EU Program Evropské regionální spolupráce
Rakousko – Česká republika 2007 - 2013

Willi Lehner - Interview

Kulturvernetzung Dolní Rakousko

Jak došlo ke spolupráci mezi Jihočeským krajem a Vaší organizací, Kulturvernetzung NÖ?

Na základě několika kooperačních rozhovorů s radním pro cestovní ruch, kulturu a památkovou péči, panem Ing. Štanglem a Dolnorakouskou kulturní sítí (Kulturvernetzung NÖ) jsme uvažovali o strukturované spolupráci právě v oblasti kultury. Po pečlivém zvážení jsme oslovili obecně prospěšnou společnost Bazilika v Českých Budějovicích, zda-li by se ujala budování kulturní sítě.

Z dolnorakouské perspektivy je spolupráce s JČ možná již po dlouhá léta, ovšem vždy spojená s náročným zpracováním pouze jednotlivých projektů. Obzvláště na regionální úrovni neexistovaly před naším projektem žádné struktury, které by zaručily rozvoj společných kulturních projektů v obou sousedních zemích. Na úrovni partnerství obcí a měst a na zemské a celorepublikové úrovni existuje kooperační platforma, v malém regionálním rámci ovšem ne.

Naše síť sbližuje malé kulturní iniciativy, jednotlivé umělce, divadelní skupiny, hudebníky atd., iniciuje a bude doprovázet živou výměnu a rozvoj nových kulturních projektů.

Proč je podle Vašeho názoru přeshraniční kulturní síť tak důležitá?

Kultura je stále nejlepším prostředkem propojení lidí mimo ekonomických vztahů: Umělci umí být pozitivní a kritičtí a reflektovat to, co nás spojuje, ale i to, co nás navzájem odlišuje a dělí. Síť nepřináší jen informace pro návštěvníky kulturních zařízení, nekoordinuje jen pořádání akcí, nýbrž spojuje umělce v jejich kreativní práci. Tak by mělo vykrystalizovat to, co je pro obě kultury společné a co může být dál rozvíjeno.

Na jaké bázi by měla přeshraniční spolupráce ideálně způsobem fungovat?

Již po dobu několika let lze pozorovat dobré příklady spolupráce v oblasti umění a kultury: výstavy českých umělců v Dolním Rakousku a rakouských

umělců v České Republice, hostování hudebních skupin a divadelních souborů na festivalech.

Naše kulturní síť by měla přinést novou dimenzi spolupráce, především by měla umožnit rozvíjení, podporu a zajištění opravdu společných projektů oproti dosavadním formám spolupráce jako např. ojedinelé pozvánky k účasti na jednotlivých projektech. Např. u projektu "Den otevřených ateliérů" (2009 – Dolní Rakousko – Jihočeský kraj) půjde o společnou organizaci a propagaci celého projektu. V rámci Viertelfestivalu 2010 v regionu Waldviertel budou společně vyvíjeny a připravovány projekty jihočeských a dolnorakouských umělců a pořadatelů, které vyústí v malý, ale opravdu společný přeshraniční kulturní festival v rámci velkého regionálního Viertelfestivalu 2010. Kreativní umělci z Jižních Čech a Dolního Rakouska spojí tvůrčí potenciál a budou společně vyvíjet tento festival.

To pokládáme za podstatně zajímavější, než pouze rozesílat pozvánky našim sousedům a obráceně pozvánky přijímat.

V zásadě by tento vývojový proces mohl vyústit do vlastního, kulturního dolnorakousko-jihočeského festivalu.

Dalším důležitým krokem tímto směrem je např. společná propagace jazzových festivalů v obou regionech.

ptala se: Vlad'ka Pavlová

Pilotní akce Kulturního mostu otevřela jihočeské ateliéry

Už jste si někdy položili otázku, jak asi vypadá výtvarná dílna malíře, jehož plátno si právě prohlížíte na výstavě? Nebo byste rádi nakoukli takřkajíc „pod ruku“ výtvarníkovi, kterého znáte jen podle jména z médií? Jedinečnou možnost měli všichni zájemci v loňském roce v neděli 19. října. Právě v tento den od 10 do 18 hodin se volně otevřelo třicet ateliérů českobudějovických, českokrumlovských a hlubockých umělců, které prezentovaly autentická prostředí, ve kterých jejich umělecké práce vznikají.

„Dny otevřených ateliérů jsou první zrcadlovou akcí, která propojí jihočeskou a dolnorakouskou kulturní oblast v dlouhodobějším projektu nazvaném Kulturní most. Právě na příkladu zkušeností z jiných zemí Evropy, kde existují sítě spolků a organizací, jsme zjistili, že podobné se zatím u nás ne příliš často realizují,“ uvedla Kateřina Melenová.

Zmiňované kulturní centrum je iniciátorem plánované jihočeské Jižní sítě, která by měla na základě zkušeností existující sítě svého partnera Dolnorakouské kulturní sítě (Kulturvernetzung Niederösterreich) obsahovat databázi kulturních subjektů (umělců i pořadatelů kulturních akcí), dlouhodobý kalendář jejich aktivit a informační servis včetně poradenství.

„Vidím dvě přednosti tohoto projektu. Především umožní umělcům a spolkům lépe se zviditelnit na veřejnosti a podílet se společně na nákladech kulturních akcí či představování zajímavých projektů. A pak se také pro zahraniční hosty, kteří do Jižních Čech přijíždějí na dovolenou, rozšíří kulturní nabídku a především povědomí o ní. Do projektu se v budoucnu zapojí i krajem zřizované organizace,“ uvedl jeden z iniciátorů projektu, radní Jihočeského kraje František Štangel.

K překlenutí hranic se hlásí i rakouská strana. „V roce 2010 máme Viertelfestival v Dolních Rakousích a část financí bychom chtěli uvolnit pro menší přeshraniční festival a zorganizovat ho společně s českými partnery. V roce 2011 by měl být vrcholem společný kulturní festival. Určitě bychom k nám chtěli pozvat například jazzové hudebníky,“ dodal manažer dolnorakouské kulturní sítě Wilhelm Lehner.

Další informace o jednotlivých volně přístupných ateliérech a dílnách včetně kontaktu na zúčastněné umělce najdete na adrese www.dnyotevrenychatelieru.cz.

A jak na akci pohlížíjí samotní výtvarníci a umělci?

Jak vidí oni tento den? Kolik přišlo lidí? Co by změnili příští rok a v čem?

Co se jim nejvíce líbilo? Co naopak ne? A podařilo se některému prodat práci ze svého ateliéru?

Za příjemný den označila neděli galeristka **KOMORNÍ GALERIE U SCHELŮ** Alena Schelová. „Přišlo asi 40 lidí, převážně takových, kteří do galerie normálně nechodí. Dopoledne skoro nikdo, více odpoledne a v podvečer. Nejvíce začali chodit po 15. hodině, v 16 jsme zavírali, měla jsem pak jiný program, takže jsem musela zavřít už v 16.15, ale lidé by asi chodili skoro do tmy,“ poznamenala galeristka s tím, že z německy mluvících návštěvníků nepřišel nikdo. „Myslím, že by to napříště mělo mít velkou propagaci i tam. Většina těch návštěvníků u nás šeptala. Asi, jak nejsou zvyklí do galerií chodit, pocitovali ostýchaví nebudou. Souvisí to s těmi lidmi, pro které byla galerie dosud jakýmsi tabu,“ zmiňuje Schelová a připomíná také pár všetečných návštěvníků. „Ti se v galerii neumí chovat. Nejenže exponáty osahávají, snaží se otevírat i zamčené dveře do bytu, ale nechávají své děti „na volno“, takže musím vyvíjet zvýšenou ostrážitost.“ Doplnila ještě, že v tento den se žádný z obrazů neprodal.

„Náš den začal rozsvěcením orientačních šípek a doupřavováním ateliéru,“ popisují českokrumlovští výtvarníci **DOMINIKA PAŠTEKOVÁ** a **PETR SLÁDEK**. Do odpoledne nepřišel do jejich ateliéru nikdo, teprve po 15. hodině přišly dvě návštěvnice.

„Akcce je podle mě velmi dobrý nápad. Pro příští ročník bych navrhovala konkrétnější navigaci; větší a otevřenější diskuzi na internetu, možná formou nějaké webgalerie; anebo dokonce něco jako společné setkání ráno před začátkem akce, možná bychom si naplánovali společné kroky-návštěvy. Nebo zkontaktovat lidi přímo, ale na základě artefaktů bychom si možná vybrali, koho chceme poznat a koho méně,“ přidala svůj názor na akci Dominika a pochválila komunikace s pořadatelskou Solnicí.

Přestože byl venku opravdu pěkný podzimní den a výtvarník **LUDĚK STUKBAUER** tedy předpokládal, že nikdo nepřijde, zmlil se.

Jeho ateliér si přišlo prohlédnout pět dospělých, jedno dítě a jeden pes.

„Pro příště bych změnil termín. Počkal bych tak měsíc na horší dušičkové počasí.

A stačilo by otevřít ateliér od 13 do 18 hodin.

Před obědem se na Hlubokou vydá málokdo,“ říká Stukbauer. „Líbilo se mi, že do seznamu byl zařazen každý, kdo se přihlásil. Což na druhou stranu může být problémem - viz rakouský seznam se stovkami položek, v té zemi jsou asi všichni umělecky založeni,“ dodává s tím, že od akce nic neočekával, takže nebyl ani zklamán. Příští rok se ale klidně opět zúčastní.

Ke grafikovi **PETRU PALMOVI** přišel bratranec Kamil (kategorie zvědavců), který se prý o akci stejně jako důchodkyně paní Pixová (kategorie zasvěcený znalec grafiky) dozvěděl z vývěsky na plotě. Veronika Homolková a Hynek Látal a dvě dámy doprovázené třemi ukázněnými dětmi (kategorie zájemci o předvedení grafických technik v praxi). „Potvrzuji dále, že jsem dodržel podmínky uvedené v nabídce - předvedl jsem ukázky realizací, což většinu návštěvníků naplnilo oprávněnými rozpaky a prakticky provedl ukázky grafických technik, což - hlavně děti - uvedlo v nadšení. Akce jsem ukončil v 18.15 s tímto výsledkem: prodaná díla - 0 ks, poškozený inventář - 0 ks,“ popisuje neděli ve svém ateliéru Petr Palma. Neoprávněně kritizoval absenci zpravodajského či reportážního článku v regionálním zpravodajství. „Asi by bylo dobré před samotným zahájením v příštím roce vyvěsit víc plakátů v obcích, kterých se to týká a zase samozřejmě nějakou upoutávku v televizi a v tisku. Což asi bude záležet na penězích, které na to dostanete. Ale vzhledem k tomu, jak jste se osobně angažovali, tak bych vám je ze srdce přál.“

PRÁCE S HLÍNOU JE MOC FAVN.

jiřík Landa

Výtvarník **MAREK BORSANYI** si chválil slunce, teplíčko, babí léto jak se patří... nádhera! „To bych prosil příští rok zase! Uvítal jsem pět skupin milých lidí, většinou kamarádů, kteří by ale jinak nepřišli,“ uvádí a dodává, že pro příští rok by ještě víc vypucoval atelier a nechal bych si vyplatit pěkný honorář.

A co se mu naopak nelíbilo? „Sponky v brožurce a plakát taky moc ne.“ Den byl pro něho na rozdíl od ostatních celkem úspěšný. Prodal totiž kytarové kombo.

„Jinak děkuju za pozvání, doufám, že jsem vaši akci nedělal ostudu a že si na mě žádný návštěvník atelieru nestěžoval.“

STANISLAVA a **VLADIMÍRA KONVALINKOVY** mají v galerii-ateliéru otevřeno denně, proto se dá těžko hodnotit návštěvnost, která byla jako obvykle, ale akce pro ně byla příjemná, přizvaly i studentku ze SUPŠ sv. Anežky České, která venku před galerií točila na hrnčířském kruhu.

Na základě nedělního otevřeného atelieru a lidí, kteří do atelieru přišli a na základě možnosti porovnání podobných akcí, kterých se **ZBYNĚK PRAŽÁK** účastnil v zahraničí, považuje nedostatečně zpracovaný propagační materiál. „Z dálky vypadala například pozvánka na dveřích spíše jako parte a ne pozvání do atelieru. Rád vám ji příští rok pomohu udělat. Chyběla mapa s vyznačenými místy atelierů a ukázka toho, co kdo tvoří,“ říká malíř, který měl v atelieru cca 25 lidí. Z toho jich dle jeho slov šest přišlo na základě propagace pořadatele. „Celkové mám z toho dobrý pocit.“

Den otevřených atelierů proběhl uspokojivě také u **JAROSLAVA EFFMERTA** ve Skelné huti u Hluboké. „Přišlo cca dvacet lidí. Já jsem tam byl bohužel jen krátce, musel jsem do Krumlova a tak to bylo na sklářích. Jenže staří skláři z Chlumu nejsou moc komunikativní, tak nevím jak je to nadchlo. Každopádně musím být příště přítomen. Jen tak dál,“ povzbudil akci Effmert.”

Nulovou návštěvnost zaznamenal v **GALERII PRESENT** Vladislav Bednář. „Co se týče navrhovaných změn, pak mám námět, či spíše připomínku k propa-

gaci této akce. Bylo by dobré oslovovat zájemce o výtvarné umění prostřednictvím denního tisku. Rovněž by nebyly marné velkoformátové billboardy, také by nebylo špatné cíleně oslovit vybranou skupinu podnikatelských subjektů,“ připomněl Bednář.

Také do atelieru architekta **MIROSLAVA NOVOTNÉHO** nikdo nepřišel. „Bylo asi málo reklamy, to bych změnil. A zajímala by mne statistika ostatních zúčastněných,“ poznamenal.

Po celodenním povídání byl výtvarník a malíř **MIROSLAV KONRÁD** rád, že se natáhl. V jeho ateliéru bylo dvanáct lidí. „Hned v deset přišel soused se dvěma ratolestmi, které zde kreslily až do půl jedné. Ve dvě hodiny přišly dvě tety mé polovičky i s babičkou. Před třetí se zastavily dvě třicítky a prohlídly celý atelier - našly to na internetu. Byly nadšené a řekly, že by rády ještě jednou přišly, možná něco koupit...Ve čtyři hodiny zazvonili dva mladíci, kravatu, bílou košili, sako doplňovala taška plná biblí, tak jsem je pozval dovnitř a spolu s dívkami jsme hovořili o počtetí a schopnosti dívek tvořit ba co dím, vytvářet nový život. Obě měly už těhotenství za sebou a souhlasily se mnou - také si nemohly vybrat mezi bohy - i Víšnu a Aláh měl i podle nich své chyby. Odešli spokojeni s malbou i s filozofickým podtextem setkání a během deseti minut přišla dvojice amatérských malířů se dvěma vnučkami, které se viditelně nudily. Vzal jsem je do atelieru a tam jsem jim ukázal, jak se dělá akvarel - namaloval jsem tu mladší vnučku v její žokejské čapce, přestaly se nudit a při každém dotyku štětce na papír nadšením kulily oči. Odešli s akvarelem ještě mokrym a hovořili o snovém odpoledni, spojeným s kurzem malby akvarelu. Litoval jsem, že jsem nevyužil vaší nabídky asistentky - příští rok bych ji využil - stála by mi modelem na rozmalovaný obraz a určitě by se alespoň dostala anonce na DEN OTEVŘENÝCH ATELIÉRŮ: KONRÁD MALUJE AKT OD JEDNÉ DO PĚTI HODIN - myslím, že bych měl navráno!!! Možná, že by přišel i kouzelník,“ popsal Miroslav Konrád. Také on se staví za větší propagaci akce. „Měla to doprovodit výstava zúčastněných autorů, alespoň na dva dny před akcí, když ne na týden. Mapku je nutno zjednodušit a označit ateliéry už na plakátech,“ uzavřel.

“**KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY PEDAGOGICKÉ FAKULTY JU** považuje takto koncipovanou akci za doposud chybějící článek v logickém řetězu kultivace a informovanosti širšího spektra naší aktivně žijící veřejnosti - od seniorů až po mládež, která hledá své budoucí povolání a vytváří si hodnotový žebříček pro svůj život. Myslíme si ale, že bude potřeba dát vědět o takové akci intenzivněji a razantněji - návštěvníci byli velmi ostýchaví a nakonec bylo znát, že odcházejí spokojeni, že se jim to líbilo. Návštěvníci z Rakouska působili uvolněně, bylo vidět, že jim tento typ akce není cizí. Naše katedra se tedy určitě ráda zúčastní Dnů otevřených ateliérů i v příštím roce,“ zmínil malířka Věra Vejsová a Josef Lorenc.

TOMÁŠ HALAMA a **EVA PROKOPCOVÁ** mají sousedící ateliéry, proto měli i přibližně stejné návštěvníků. Tomáš si myslel, že aspoň něco namaluje, ale do jeho atelieru na Vrbenské ulici se přišla podívat asi dvacítko návštěvníků. „Chodili různé skupinky lidí. Podívat se přišli ti konzervativnější, kteří mají rádi obrazy z přelomu 19. a 20. století, které zajímaly právě můj způsob klasické malby. Mnozí z nich viděli mé obrazy poprvé a zajímali se o technologii. Používám totiž techniku vrstveného podkladu a gumoasfaltu. Vyrůstal jsem v zašlém světě, který se tak za pomoci zmiňované techniky promítá do mých obrazů. Objevil se také jeden pán s rodinou coby začínající výtvarník a chtěl trochu poradit. Pak navštívili můj atelier lidé, kteří chodí na vernisáže - ať už samotní malíři nebo ti, co se o výtvarné umění zajímají. Je to běžnější publikum, protože máme podobné myšlení. Myslím, že otevřené ateliéry jsou dobrou akcí, protože to vyžaduje od lidí odvahu překročit běžný rámec uvažování. Překvapilo mě, že ačkoliv to byl teprve první ročník, lidé se za výtvarníky vypravili a měli zájem poznat, co se v takovém atelieru skrývá a jak obraz vzniká, což každého musí obohatit. To ostatní si přečtou v katalogu nebo prohlédnou v galerii...“.

Českobudějovická **GALERIE NA DVORKU** měla při otevření době 12 lidí, což se nám zdá dost, Marii Kubovcové málo. Proběhlo předvádění řemesel.

NATAŠU NENADOVIČ navštívilo 3+2+10 lidí. Oceňovala brožurku kvůli kontaktům a i plakát se líbil. Akce by měla podle Nataši být mezinárodně navštěvovaná.

Bohužel, ani jediným návštěvníkem nebyla poctěna **KERAMICKÁ DÍLNA MANŽELŮ TVAROHVÝCH** v Nové vsi u Českých Budějovic. „Čekali jsme celou neděli na nějaké zájemce a byli jsme v plné práci, aby každý viděl hrnčíře v akci. Pokud se bude akce v budoucnu opakovat, tak prosím v sobotu. Neděli asi chtějí mít lidé pro sebe.”

Do ateliéru **ROMANA a DAGMAR BRICH-CÍNOVÝCH** přišlo nahlédnout celkem 9 lidí. Z toho například rodina s dcerou, která má zájem o výtvarné umění a s otcem sběratelem. Den byl příjemný.

Do galerie k **MARINĚ SALOMATOVÉ** lidé chodili jako obvykle, do soukromého ateliéru ale nahlédnout nechtěli.

„Je nutná lepší informovanost veřejnosti, protože i zainteresovaní lidé o akci nevěděli a přišel jen jeden návštěvník,“ říká k akci **ZDENĚK HARAZIN**.

ATELIÉRY BAZILIKA: Vzhledem k tomu, že neděle je v Igy centru oblíbený „bombový“ den a ten připadl i na 19.10., v 15:00 se všechny prostory musely evakuovat. Do ateliérů dorazil jeden člověk po ránu a dva navečer, až po půl 6.

K **JIŘÍMU MÜLLEROVI** do Kamenného Újezdu dorazili 3 lidé, kteří se podívali i do ateliéru syna Igora.

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE HLUBOKÁ NAD VLTAVOU a **WORTNERŮV DŮM** hlásí: Na Hluboké přišlo 71 osob a do Wortneráku 32 osob..., což je údajně slušné!

ATELIÉR U BERÁNKA má v neděli normálně zavřeno. V den otevřených ateliérů přišlo dost návštěvníků. Akce se jim líbila, ale vidí nedostatky v orientaci podle mapky.

Až před 6 hodinou přišly dvě návštěvnice do ateliéru **KARLA HRUBEŠE**. Den byl tedy poklidný. Pan Hrubeš by kladl důraz na větší a dřívější propagaci.

Celkově lze konstatovat, že se v Den otevřených ateliérů v galeriích mile zvedla běžná návštěvnost.

Pro rok 2009 je na české straně v plánu rozšířit Dny otevřených ateliérů na celé území Jihočeského kraje. Všichni zájemci o účast nebo podrobnější informace o akci necht' se obrátit na koordinátorku projektu „Kulturní most“ – Radku Doležalovou (777 753 386) a pro více informací o projektu a jeho účastnících ať navštíví www.dnyotevrenychatelieru.cz nebo www.kulturni-most.cz. O paralelní dolnorakouských dnech otevřených ateliérů se můžete dočíst na www.kulturvernetzung.at v sekci.

Místní kultura

Pojmem místní kultura se označuje souhrn aktivit kulturního a duchovního charakteru v dané lokalitě. Také v našem regionu je mnoho obcí, ve kterých nesídlí profesionální kulturní instituce, chybí v nich kulturní sál, kulturní představení se sem nedovážejí, a přesto není možné nazvat je nekulturními, pokud zde žijí kulturní lidé. Na většině samosprávných úřadů funguje odbor pro kulturu, což v minulosti nebyla úplná samozřejmost. V máločetných obcích se nevydává obecní zpravodaj, který mimo jiné celkem obstojně o kulturních aktivitách informuje. Ve významově větších obcích je díky vznikajícím informačním centřům podporován také cestovní ruch.

KNIHOVNY zažily jako první kulturní zařízení změnu zřizovatele a existenční nejistotu. Během posledních let se zásadně mění, rozšiřují své funkce a působnosti, nabízejí nové služby, modernizují svůj provoz a zaznamenávají zvýšenou návštěvnost. Knihovny jsou otevřené veřejnosti, proto se v mnoha případech stávají informačními centry obcí. V malých obcích našeho kraje jsou často jediným kulturním zařízením, které zajišťuje veškeré kulturní dění (programy, besedy, výstavy). Některé se snaží vydávat publikace se zaměřením na regionální problematiku, literární tvorbu místních autorů, na významné osobnosti a události.

KINA jsou důležitou součástí lokální kultury z historického hlediska. Přesto byl po roce 1989 jejich boj o přežití velmi těžký a u některých trvá dodnes. K jejich rušení docházelo zejména ve 2. polovině devadesátých let, ale také po roce 2000, přičemž některá se potýkají s existenční nejistotou dodnes. Příčinami jsou: prodělečnost provozování, prudký nárůst ceny vstupenek – v roce 1990 byla průměrná cena vstupenky necelých 8 Kč, nyní je přes 100 Kč, a samozřejmě celorepublikové rozšíření multiplexů – CineStar. Problémy se nevyhnuly ani letním kinům – nákladná údržba rozsáhlých areálů; část roku nevyužíván.

Obroda kin je spojena především se vznikem Asociace českých filmových klubů a jejich aktivit: např. Projekt 100 a Film do škol, vznik Zlatého fondu světové kinematografie. Konání řady nových festivalů – např. Jeden svět, Febiofest, Anifest Třeboň, Febiofest, Ekofilm Český Krumlov, a vznikají

další, např. v Písku. Na vznik nových filmů, jejich distribuci a festivaly přispívá také Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie. V poslední době získávají na oblibě takzvaná pojízdná kina: Kinematograf bratří Čadiků, Kinematovlak.

Po roce 1989 znatelně nabyla významu **MUZEÁ**. Zřizovatelské funkce přešly z okresů na kraje. Městská či obecní muzea byla zřizována zcela nově nebo z poboček bývalých okresních muzeí. Charakteristický je v oblasti muzeí fakt, že byla obnovena řada muzejních spolků a společností. Muzea nyní zavádějí moderní technologie při zpracování sbírkového fondu a připravují se tematické výstavy zaměřené na region.

Muzea se stále více otevírají veřejnosti – trend nastartoval program OSF Praha: „Brána muzeí otevřená“. V roce 2004 se ČR úspěšně připojila k akci velkých evropských měst – Muzejní noci. Objevují se interaktivní prvky, expozice vybízející ke hře a k logickému myšlení. Jsou obohaceny o další prvky (zvuky, pachy apod.) a možnost nejen se dívat, ale i dotýkat. Velmi oblíbené jsou expozice zaměřené na nedávnou minulost a více ožívají skanzeny – např. Hoslovický mlýn u Strakoníc.

Také **GALERIE** se za posledních cca 18 let hodně rozšířily. Vznikají nové instituce městské, ale ve velké míře i soukromé a více se profilují. Kromě výstavní činnosti se připravují vzdělávací akce a publikují. Některé ve snaze vylepšit vlastní hospodaření, provozují obchody a další provozovny, např. rámování.

Na scéně živého umění lze konstatovat, že se zde odehrává obrovské, neevidovatelné množství představení, výstav, soutěží, přehlídek a festivalů. Často mají tyto akce vícežánrový ráz. Objevuje se v profesionální i amatérské formě a co je nejdůležitější, těší se zájmu společnosti. Kromě toho, že „žije vlastním životem“, stává se i součástí společenských akcí ve formě doprovodných programů.

HUDBA: vznikají kruhy přátel hudby, mistrovské kurzy mladých hudebníků – většinou s mezinárodní účastí, hudební dílny, kluby, letní školy apod.

Velice dlouhou tradici má v českých zemích **DIVADLO**. Důkazem je široká základna profesionálních divadel i ochotnických souborů. Profesionální soubory ohrožuje v poslední době transformace. Amatérská scéna „kvete“, souborů neubývá, některé působí nepřetržitě 100 i více let. Zároveň vznikají nové spolky divadelníků a obce jim poskytují potřebné zázemí. Amatérští divadelníci se vzdělávají, soutěží a často se na jedné prknech setkávají i s profesionály.

Divadla bojí bariéry pro handicapované od těch hmotných po intelektuální (divadlu se věnují lidé s nerůznějšími handicapy) a spojuje tak rozmanité skupiny obyvatel bez rozdílu věku a vzdělání.

Lidová kultura tedy **FOLKLOR** má mnoho podob a projevů, které si zaslouží mimořádnou pozornost. O lidovou kulturu se v ČR pečuje systematicky. V roce 1990 vzniklo Folklorní sdružení ČR – o.s. zaměřené na uchovávání a rozvíjení lidových tradic a národních kulturních hodnot, zejména v oblastech lidové hudby, zpěvu a tance. Lidoví řemeslníci a jejich výrobky jsou ceněni, ti nejlepší každoročně od roku 2001 získávají prestižní titul Nositel tradice lidových řemesel.

Některé památky nemateriálního kulturního dědictví usilují o zápis na seznam UNESCO – Jízda králů na Slovácku a Masopust na Hlinecku. Tanec verbuňk se už může titulem Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva UNESCO pyšnit. Projevy a výrobky lidové kultury jsou velmi zajímavým artiklem pro zahraniční i tuzemské turisty. Některé soukromé subjekty využívají produkty a postupy tradičních lidových řemesel k úspěšnému podnikání, např. Centrum tradičních řemesel v Královském Poříčí.

KULTURNÍ DOMY nabízejí nejen kulturní a zábavní pořady, ale také nejruznější vzdělávací aktivity a kurzy pro všechny generace. Zároveň poskytují prostor pro setkávání spolků a sdružení. Jsou většinou rekonstruované a často velmi dobře technicky vybavené pro provozování nejruznějších zálib a koníčků. Jako jedny z mála subjektů jsou schopné samofinancování do výše cca 50 %. Často zastřešují místní kulturní dění a jejich činnost se postupem času stále rozšiřuje.

Po roce 1989 byly kulturní domy, zejména postavené v období od 50. do 80. let minulého století, až na malé výjimky, architektonicky nepřilíhivě vydařené a energeticky nákladné. Potřebovaly obrovskou investici na rozsáhlé rekonstrukce a modernizaci. V 90. letech lze postřehnout snahu některých radnic zbavit se zpravidla prostorově naddimenzovaných budov, jejichž údržba si vyžadovala obrovské investice. V řadě míst k prodeji došlo, ale zanedlouho se trend zvrátil a obce usilovaly o možnost odkoupit či jinak získat kulturní domy opět pod svou správu. V poslední době je naopak možné z některých míst zaznamenat úvahy o výstavbě nových multikulturních center.

Po roce 1989 zcela nový fenomén financování kultury – **GRANTY**. Jejich přidělování spadá jednoznačně do kategorie nakládání s veřejnými prostředky. O tom, že je třeba podporovat kulturu z veřejných zdrojů, není mnoho pochyb, problematické je shodnout se na způsobu rozdělení. Granty slouží jako motivační, ale nenárokový prvek na podporu kultury v souladu s kulturními koncepcemi

Pozn.: Jestliže je grant nenárokový přídel peněz, měly by subjekty neziskové sféry, jejichž činnost je prověřená a společensky žádoucí, mít na podporu nárok, a to s dlouhodobějším výhledem (např. formou zajištěných víceletých grantů). Tyto neziskové organizace mají zákonné povinnosti vůči zaměstnancům a realizují-li navíc prospěšné projekty, na nichž je závislá řada dalších osob, neměly by se každoročně potýkat s existenčními potížemi. V dnešní době totiž není ještě možné spoléhat na mecenáše a sponzorská podpora může být vrtkavá.

CESTOVNÍ RUCH: základem jeho rozvoje je neotřelá myšlenka – nápad, dobrá propagace, informovanost a spolupráce všech místních subjektů, se kterými přijde turista do styku (hotely, restaurace, síť obchodů, informační centra) V některých krajích a obcích vznikají samostatné instituce s úkolem rozvíjet a pečovat o aktivity cestovního ruchu, financované z veřejných peněz. Cestovní ruch je i v našem kraji úzce provázán s památkami, ale i s dalšími kulturními aktivitami v regionech (festivity, slavnostmi, oslavami, trhy, jarmarky), zejména pak s takovými, které jsou specifické pro daný region nebo tematicky zaměřené. Přitahují nejen tak známé akce jako je Strážnický festival, ale do našich měst a vesnic nalákají turisty také další akce, např. kosení trávy, sešlost uměleckých kovářů (Hefaiston, hrad Helfštýn), Dudácký festival ve Strakonici, českokrumlovské Slavnosti pětilisté růže apod.

Zajímavé jsou i nejrůznější turistické stezky, které propojují sportovní, kulturní aktivity spolu s nabídkou tradičních jídel, typických vín, podbarvené přírodními krásami.

Celkově lze říci, že **MÍSTNÍ KULTURA** nabývá na významu nejen v souvislosti s cestovním ruchem, ale všeobecně, což dokládá nejen dnešní prezentace, ale i zájem médií, včetně televize a rozhlasu. Avšak subjekty působící v kultuře jsou nuceny orientovat myšlení více ekonomicky. Provozovatelé kulturních zařízení a organizátoři kultury si osvojují

PR dovednosti, hledají nové formy jak uspokojit stále náročnější občany, jak obstát v konkurenci, rozšiřují nabídku, zkvalitňují prostředí a technické zařízení

Místní kultura se sice pomalu, ale přesto stává zajímavá i pro sponzory a podnikatele. Kultura stejně jako jiné oblasti potřebuje kvalitní management, který se učí oslovovat sponzory, zpracovávat projekty a prezentovat svoji činnost. Zvyšuje se angažovanost veřejnosti, přibývá lokálních patriotů a z toho vyplývajících aktivit. Sílí zájem o historii místa, regionu. Místní kulturní klima obohacují více či méně slavné osobnosti s vazbou na lokalitu nebo vzpomínky na ně. Na mnoha místech naší republiky probíhá spolupráce se zahraničními partnery, ale i v rámci euroregionů. Zkvalitňuje se a rozšiřuje nabídka pro menšiny (národnostní, handicapované, seniory) a roste počet jejich vlastních aktivit, čímž česká populace získává možnost seznamovat se s rozmanitými projevy kultury.

Česká místní kultura se otvírá světu a svět má o ni zájem. A všechno se vším souvisí... a za vším stojí člověk – svobodný, šikovný, nadšený a chtivý prožitků.

CROSS

Kulturvernetzung DR goes crossborder!

Den otevřených ateliérů, jihočeská databáze umělců, kulturních iniciativ a organizací, společný festival: Kulturní most – se rozplíná mezi Doním Rakouskem a Jihočeským krajem. Jedním nosníkem mostu je rakouský partner: organizace Kulturvernetzung Dolní Rakousko.

Prostřednictvím Projektu v Cíli 3 “Kulturní most” bude již po dlouhá léta trvající, úspěšná jihočesko-dolnorakouská spolupráce v oblasti kultury výrazně podpořena a posílena. Dolnorakouská organizace Kulturvernetzung a Jihočeský kraj chtějí v rámci projektu v Cíli 3 “Kulturní most” vytvořit síť jihočeských uměleckých a kulturních organizací a iniciativ. Jejím základním kamenem bude rozsáhlá databáze zveřejněná na webových stránkách: www.kulturni-most.cz. Tato databáze bude propojena s Dolnorakouskou Kulturvernetzung – www.kulturvernetzung.at. Jihočeské a dolnorakouské kulturní a umělecké subjekty budou v rámci projektu podporovány při plánování a přípravě společných projektů.

Dolnorakouské dny otevřených ateliérů byly rozšířeny do oblasti Jihočeského kraje: Již dne 19.10.2008 otevřely své dveře pro širokou veřejnost ateliéry v jihočeském krajském městě České Budějovice a okolí a v Českém Krumlově.

Navazující na dosavadní spolupráci bude v rámci projektu v Cíli 3 “Kulturní most” podpořena spolupráce mezi dolnorakouskými kulturními provozy NOEKU (zřizované organizace Dolního Rakouska vedené jako s.r.o.) a jihočeskými krajskými organizacemi např. Jihočeské muzeum, Alšova Jihočeská Galerie nebo Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích.

V rámci projektu “Kulturní most” bude na regionální úrovni podpořena kulturní rozmanitost, zintenzivněna výměna mezi občany z obou stran hranice a posílen interkulturní dialog.

Kontakt:

KATERINA KREJCOVA

Kulturvernetzung NÖ

ETZ Projekt “KULTURNI MOST”

A – 3830 Waidhofen an der Thaya, Bahnhofstraße 12

T: +43(0)2842 20131, F: +43(0)2842 20131 15

Mobil: +43676 672 1500

katka.krejцова@kulturvernetzung.at

www.kulturvernetzung.at

